

จารึกแผ่นทองแดง

จัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทONG

จารึกด้วยอักษรหลังปัลลวะ ภาษาสันสกฤต
พุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔

(ประมาณ ๑,๒๐๐ - ๑,๓๐๐ ปีมาแล้ว)

นางแถม เสือคำ ขุดพบบริเวณเมืองเก่าอุทONG
ตรงข้ามกับโรงเรียนอุทONGศึกษาลัย

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๐๐

จารึกทำด้วยแผ่นทองแดง รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
กว้าง ๒๘ เซนติเมตร ยาว ๔๒ เซนติเมตร มีจารึกตัวอักษร
ด้านเดียว และมีข้อความ ๖ บรรทัด

คำจารึก

อาภิรณณากีรตติปัญชสย ราชญศศรีศานวรมณะ

นปตา ศรีหระขวรมมาส ลพฐสีหาสนะ คุรมาต

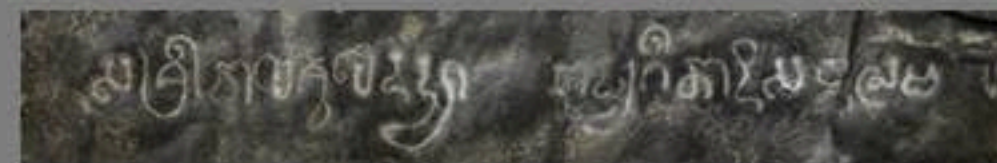
นฤตตตुरยยาทิสปนนำ ศิวีกำรตุนญชิตำ

สสาตปตรำ ปรีทโน- จ ฉรีมทมรัตเกศวเร

ปศจาจ จ สามภวโกศ วัหุปรกรไ..ยยุตม

สศรีธาเรศวเร ททยา- นนาญยคีตาทิสงกลม

คำแปล

พระเจ้าแผ่นดินพระนามว่าศรีธรรมวรมัน ผู้เป็นพระนัดดาของพระเจ้าศรีอิศานวรมัน ซึ่งเป็นพระเจ้าแผ่นดินที่มีกองแห่งเกียรติยศอันแผ่ไปแล้ว ได้ขึ้นครองราชย์โดยลำดับ

พระองค์ (พระเจ้าศรีธรรมวรมัน) ได้ส่งเสลียงอันประดับด้วยรัตนอันประณีตพร้อมไปด้วย นักพ่อนและดนตรี พร้อมทั้งเครื่องกันแดด(ร่ม)ไปถวายแด่พระศรีอัมราตเกษตร

และต่อมาพระองค์ได้ถวายปลอกศิวลึงค์พร้อมกับเครื่องใช้อีกเป็นจำนวนมาก ประณีตพร้อมไปด้วยการพ่อนและดนตรี เป็นต้น แต่พระศรีธรรมาเรศวร

เนื้อความในจารึกแผ่นทองแดงปรากฏพระนามกษัตริย์ ๒ พระองค์
คือ พระเจ้าศรีธรรมวรมัน และพระเจ้าศรีอิศานวรมัน

ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์
นักวิชาการชาวต่างชาติ คนแรก
ที่เข้ามาศึกษาเรื่องโบราณคดีที่เมืองอู่ทอง

ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ (George Coedès) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับพระนามกษัตริย์ที่ปรากฏในจารึกนี้ไว้ว่า พระนาม “พระเจ้าศรีอีสานวรมัน” ไปคล้ายกับพระนามของ กษัตริย์กัมพูชา ซึ่งมีอยู่ ๒ พระองค์ด้วยกัน ได้แก่ อีสานวรมันที่ ๑ เป็นพระราชบุตรของพระเจ้ามเหศวรมัน (จิตรเสน) ครองราชย์ที่อีสานปุระ เมื่อ พ.ศ. ๑๑๕๙ – ๑๑๖๙ และอีกพระองค์หนึ่ง คือ อีสานวรมันที่ ๒ ซึ่งเป็นพระราชบุตรของพระเจ้า ยโสวรมันที่ ๑ และเป็นพระอนุชาของพระเจ้าหรรษวรมันที่ ๑ ครองอยู่ที่เมืองพระนคร เสียมเรียบ เมื่อ พ.ศ. ๑๔๖๕ – ๑๔๗๑

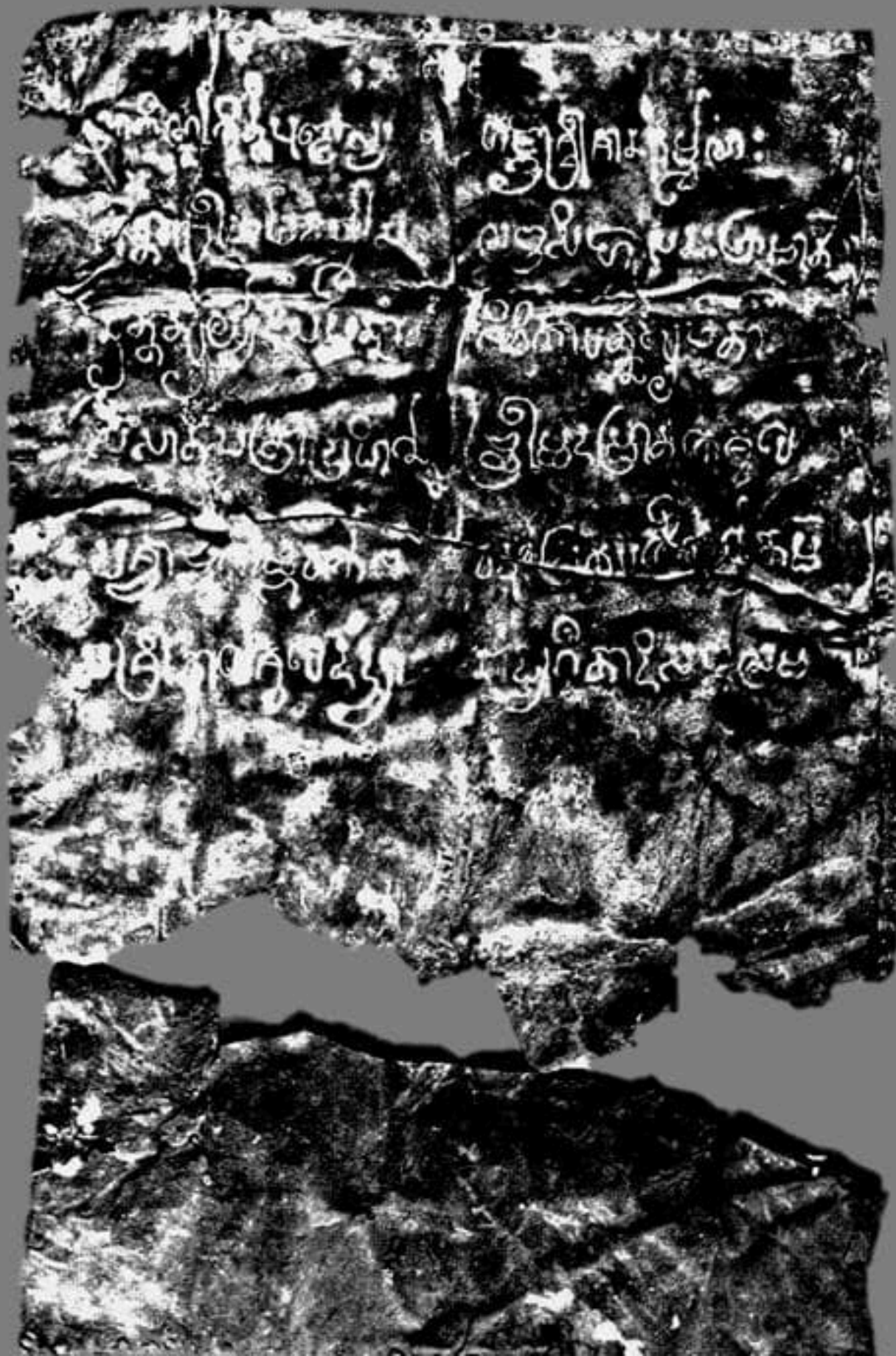
นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า พระนามกษัตริย์บนจารึกแผ่นทองแดงที่เมืองอู่ทอง เป็นพระนามของกษัตริย์เจนละที่ครองราชย์อยู่ที่เมืองอีสานปุระ จึงสันนิษฐานว่าแผ่นทองแดงนี้น่าจะถูกนำเข้ามาจากประเทศ กัมพูชา และเป็นจารึกที่ใช้ตัวอักษรขอมโบราณ ช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๒ ดังนั้น พระเจ้าศรีอีสานวรมันในจารึกแผ่นทองแดง คงหมายถึงพระเจ้าอีสานวรมันที่ ๑ ที่ครองอยู่เมืองอีสานปุระใน กัมพูชา

ส่วนชื่อ “อมรตเกษร” ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ เห็นว่า น่าจะเป็นนามของศิวลึงค์ที่มีชื่อเสียงที่สุดองค์หนึ่งของ กัมพูชาสมัยก่อนเมืองพระนคร (พุทธศตวรรษที่ ๑๒ - ๑๔)

ศาสตราจารย์ ช็อง บวสเชอลีเยร์
ขณะขุดแต่งโบราณสถานในเมืองโบราณอู่ทอง

ศาสตราจารย์ ช็อง บวสเชอลีเยร์ (Jean Boisselier) ได้ให้ความเห็นที่ต่างออกไปว่า พระนามของพระเจ้าทรงธรรมันที่ปรากฏบนจารึกแผ่นทองแดง เป็นกษัตริย์ท้องถิ่นที่ปกครองเมืองอู่ทอง ซึ่งเป็นคนละองค์กับกษัตริย์กัมพูชาสมัยก่อนเมืองพระนคร

หลักฐานทางด้านภาษาและจารึกที่ค้นพบบริเวณ
เมืองโบราณอู่ทอง ส่วนใหญ่ใช้ภาษาบาลี
หรือภาษาสันสกฤต เรื่องราวที่จารึกมักเกี่ยวข้องกับ
ศาสนาหรือเป็นเรื่องราวของผู้ปกครองบ้านเมือง

จารึกแผ่นทองแดง พบที่เมืองอู่ทอง
นับเป็นจารึกบนแผ่นโลหะขนาดใหญ่
ที่มีอายุเก่าที่สุดเท่าที่เคยพบในประเทศไทย
เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงถึงประวัติศาสตร์
ความเป็นมา และพัฒนาการของเมืองอู่ทองในยุคแรก
และยังสะท้อนสภาพสังคม วิถีชีวิต
คติความเชื่อทางศาสนา
ของผู้คนในสมัยนั้น ได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. จารึกในประเทศไทย เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดแห่งชาติ, ๒๕๒๙.

กรมศิลปากร. โบราณคดีเมืองอุทอง. สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๒ สุพรรณบุรี
กรมศิลปากร จัดพิมพ์, ๒๕๔๕.

ฉำ ทองคำวรรณ. “คำจารึกภาษาสันสกฤตบนแผ่นทองแดง.” โบราณวิทยาเรื่องเมืองอุทอง,
หน้า ๒๓-๒๕. พระนคร : ศิวพร, ๒๕๐๙. กรมศิลปากรรวบรวมจัดพิมพ์เนื่องในงานเสด็จ
พระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๑๓
พฤษภาคม ๒๕๐๙.

ช็อง บวสเชอลีเยร์. “เมืองอุทองและความสำคัญของเมืองอุทองในประวัติศาสตร์ไทย.” โบราณวิทยา
เรื่องเมืองอุทอง. พระนคร : ศิวพร, ๒๕๐๙. กรมศิลปากรรวบรวมจัดพิมพ์เนื่องในงานเสด็จ
พระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๑๓
พฤษภาคม ๒๕๐๙.

ช็อง บวสเชอลีเยร์. ความรู้ใหม่ทางโบราณคดีจากเมืองอุทอง. แปลโดย หม่อมเจ้าสุภัทรรติศ ดิศกุล.
พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวพร, ๒๕๑๑. กรมศิลปากรจัดพิมพ์เนื่องในงานฉลองครบ ๒๐ ปี
ของสภาการพิพิธภัณฑสถานระหว่างชาติ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๑.